

17.11.2014

Diarienummer
BT 1171/2014

Undervisnings- och kulturministeriet

kirjaamo@minedu.fi

verkko@minedu.fi

Utlåtande, lagutkast om andra stadiets anordnarnätverk och nätverket av läroanstalter för fritt bildningsarbete

Hänvisning: OKM/57/010/2014

Korsholms kommun ger följande utlåtande över utkastet till regeringsproposition med förslag till ändring av gymnasielagen, lagen om grundläggande yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning samt 4 § i lagen om fritt bildningsarbete.

Propositionen ansluter sig till verkställandet av regeringens strukturpolitiska program. Regeringens kulturpolitiska ministerarbetsgrupp har godkänt riktlinjer för en strukturreform av gymnasiet och den yrkesinriktade grund- och tilläggsutbildningen. De föreslagna lagändringarna skulle träda i kraft från början av år 2017.

Korsholms kommun är upprätthållare av ett svenskspråkigt gymnasium, Korsholms gymnasium med ca 240 elever.

Korsholms kommun upprätthåller ett tvåspråkigt medborgarinstitut, Korsholms vuxeninstitut med ca 5 100 studerande och 12 500 undervisningstimmar.

Korsholms kommun är även medlem i samkommunen Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, som upprätthåller svenskspråkig yrkesinriktad grundutbildning och vuxenutbildning (Yrkesakademin).

Motiveringar till en strukturreform

Undervisnings- och kulturministeriet anser att kommunernas allt svagare ekonomiska situation har försvagat utbildningens kvalitet och lett till svårigheter att upprätthålla en jämlik utbildning på gymnasienivån. Större upprätthållare kan bättre garantera kvaliteten och beakta de regionala behoven i samhället, i arbetslivet och hos individen.

Målet med strukturreformen är ett livskraftigt och mångsidigt nätverk av anordnare av gymnasieutbildning. Upprätthållarnätverket ska bestå av stora kommuner eller andra utbildningsanordnare, som betjänar ett stort område eller ett befolkningsunderlag som omfattar mer än en kommun. Utbildningsanordnare ska kunna förpliktas att ordna undervisning på flera verksamhetsställen. Vid utformningen av upprätthållarnätverket beaktas också utbildningsbehov i form av fortbildning och undervisningsspråk.

Vid bedömningen av vilka utbildningsanordnare som ska beviljas tillstånd beaktas förutom befolkningsunderlag och studerandeunderlag även arbetslivets behov, fördelningen av sökande till olika utbildningar samt regionens utbildningsutbud. Även de riksomfattande utbildningsbehoven och helheten ifråga om yrkesutbildning, gymnasieutbildning och fri bildning beaktas. Utbildningsanordnaren ska ha ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten även om antalet studerande växlar och med beaktande av investeringsbehoven.

Alla upprätthållartillstånd ska förnyas från år 2017. Alla utbildningsanordnare ska inom augusti 2015 ansöka om nytt upprätthållartillstånd. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om upprätthållartillstånden under våren 2016 och de nya tillstånden träder i kraft från år 2017.

Regionala åtgärder

Med anledning av Statsrådets beslut om rambudgeteringen för åren 2015-2018 och undervisningsministeriets förslag till strukturella åtgärder har kommunerna Korsholm, Kristinestad, Malax, Närpes, Vasa och Vörå (Vi-7 området) påbörjat en utredning om hur en samordning av verksamheten vid de nuvarande svenskspråkiga gymnasierna inom området kunde utformas. Utredningens målsättning är att verksamheten ska vara ekonomiskt hållbar på längre sikt. Tre av de sju gymnasierna inom nätverket har speciell status eller uppgift

17.11.2014

Diarienummer
BT 1171/2014

(Vasa svenska aftonläroverk, Vasa övningsskola och Vörå samgymnasium). Utredningen som blir klar inom år 2014 ska ge förslag på organisationsform för en eventuell förändrad upprätthållarstruktur för de sju svenskspråkiga gymnasierna.

Utlåtandets centrala innehåll

Korsholms kommun anser att det är viktigt att gymnasieutbildningen är attraktiv, högklassig och kvalitativ. Gymnasieutbildning måste också kunna svara mot samhällets och arbetslivets behov. Balansen mellan yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen bör vara på en nivå som gagnar den regionala utvecklingen.

I Sydösterbotten och Vasaregionen utreds möjligheterna att skapa en gemensam regional upprätthållare för de sju svenskspråkiga gymnasierna. Korsholms kommun anser att förutsättningarna att under allt snävt ekonomiska ramar upprätthålla kvalitet och mångsidighet i utbildningen kan garanteras och förbättras genom en gemensam upprätthållare för den svenska verksamheten jämfört med att varje gymnasium har separat upprätthållare, ifall inte nuvarande system kan upprätthållas.

Utmaningen blir att garantera att tillgängligheten inte försämras jämfört med idag ifall antalet verksamhetspunkter skulle minskas. En återgång till situationen på 1960-talet då gymnasieutbildning erbjöds endast i större städer är inte önskvärd utveckling, eftersom den skulle leda till att ungdomar försätts i ojämlik ställning beroende på bostadsorten. Forskningen visar att spridningen av gymnasieutbildningen på 1960- och 1970-talen har haft en avgörande betydelse för kunskapsutvecklingen på landsbygden och förändrat samhället i grunden.

De ekonomiska utmaningarna för en gemensam regional upprätthållare för de sju svenskspråkiga gymnasierna i Sydösterbotten och Vasaregionen kommer att bli betydande. Det kunde därför vara orsak att i finansieringssystemet beakta ett tillägg om upprätthållaren bedriver undervisning i olika kommuner.

Korsholms kommun anser att vid bedömningen av förutsättningarna för att bevilja tillstånd att upprätthålla gymnasium även ska beaktas sådana faktorer som långa avstånd och glesbygd.

Korsholms kommun anser det viktigt att undervisnings- och kulturministeriet vid bedömningen av vilka utbildningsanordnare som ska beviljas tillstånd att upprätthålla gymnasieutbildning har en klar linje för hur Finlands nationalspråk upprätthålls på bästa möjliga sätt.

Korsholms kommun anser att ett upprätthållartillstånd ska beviljas skilt för svensk respektive finsk utbildning.

Korsholms kommun motsätter sig en sådan lösning att upprätthållaren skulle ges tillstånd att ge undervisning på både svenska och finska. Ifall utbildningsanordnaren har tillräckliga resurser för utbildning på båda språken bör tillstånd sökas och beviljas som två skilda tillstånd enligt språklig grund.

Ifall undervisnings- och kulturministeriet skulle godkänna en sådan modell, som innebär att upprätthållaren ges tillstånd till undervisning på båda språken, är risken uppenbar att grunden för svenskspråkig utbildning på andra stadiet äventyras på ett sätt som kan medföra oöverskådliga konsekvenser. Korsholms kommun förutsätter att Finland slår vakt om den språk- och kulturautonomi för den svenska utbildningen som kan härledas från 17 § grundlagen om att det allmänna skall tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhälleliga behov enligt lika grunder.

För kommunstyrelsen i Korsholm

Rurik Ahlberg
kommundirektör

Linda Jakobsson-Pada
förvaltningsdirektör